

ಡಾ|| ದೇವರಕೊಡಾರಿಡ್ಡಿ *

ಎರಿಗಲ್ವಾಡಿ ಜೋಳರ ಕೂರಾಕಲಪಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

ಈ ಶಾಸನವು ಅಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಅನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೂರಾಕಲಪಲ್ಲಿಯ ಚೌಧರಿ ಎಂಬುವವರ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರ ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಡಾ|| ಆರ್ ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಈ ಶಾಸನ ಐದು ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು ಹಲಗೆ ಕಳೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಹಲಗೆಯೂ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಶಾಸನದ ಲಿಪಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪದಾಗಿದ್ದು, ಕ, ರ, ಮ, ಚ, ಪ, ಲ ಮುಂತಾದ ಅಕ್ಷರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ತಲೆ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ೧೦ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಬಹುದಾದ ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶಾಸನದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಲಿಪಿ ಕನ್ನಡ, 'ಅ' ಕಾರದ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ. ಶಾಸನವು ಗದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ 'ದೊಡ್ಡ' ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾಗೆಯದೊಡ್ಡ, ಪ್ರಭುದೊಡ್ಡ ಮುಂತಾದವು. ಶಾಸನದ ತುಂಬ ಅರಸರ, ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೆಸರೇ ತುಂಬಿದೆ.

ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಲಗೆ ಕಳೆದಿರುವುದರಿಂದ ದಾನ ನೀಡಿದ ರಾಜನ ಮತ್ತಿತರ ವಿವರಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ೪ನೆಯ ಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ 'ಜೋಳ ಮುತ್ತರಸ ಕೊಟ್ಟದತ್ತಿ, ಎರಿಗಲ್ವಾಡಿಯೊಳಗಣ ಕೊಳ್ಳಾರಪ್ಪಡೆತ ಕಬ್ಬಾರವರ ಸುಕ್ಕೇಟಿಯ

ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ ಪಡೆದೊ' ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನದ ಅರಸ ಜೋಳಮುತ್ತರಸ, ದಾನವನು ಪಡೆದವನು ಸುಕ್ಕೇಟಿಯ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದಾನ ಪಡೆದ ಗ್ರಾಮ ಕೊಳ್ಳಾರು ಎಂಬ ವಿವರಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ.

ಈ ಶಾಸನದ ಜೋಳ ಅರಸರ ವಂಶಾವಳಿ ಹೇಳುವಾಗ ಇವರನ್ನು ಉರಿಯೂರು ಮೂಲದವರೆಂದು ಕರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಂಶಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನು

ಅರ್ಕ್ಕ - ಕರಾಪಟ್ಟಿ - ಪುನ್ಯವಲ್ಲಭ-ಸಿರಿರಾಮ- ಜೋಳ ಧನಂಜಯ-ಮೊಲೆಯಮ್ಮ-ದವಳೆಯ-ನರಸಿಗ- ಇಲ್ಲಿಂದಾಚೆ ಮುಂದಿನ ವಿವರಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಂಶಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಳ ಧನಂಜಯನು ಗಂಗ ಅರಸ ಶ್ರೀ ಪುರುಷನ ಸಮಕಾಲಿಕನಾಗಿದ್ದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಕೂಟರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಂಗರ ಪರವಾಗಿ 'ಪನ್ನಿರ್ವರ ದಂಡಿ'ನಲ್ಲಿ ಈತನೂ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದ. ಧನಂಜಯನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೊಳಂಬರು ಆಗ ತಾನೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಧನಂಜಯನೇ ರಾಜನಾಗಿದ್ದ. ಈ ವಂಶವು ಪ್ರಾಚೀನ ವಾದುದಾಗಿದ್ದು ಇವರು ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು 'ಎರಿಗಲ್ವಾಡಿ' ಎಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕರೆದಿದೆ. ನಿಡುಗಲ್ಲು ಇದರ ಕೇಂದ್ರ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜೋಳಿಕ ವಿಷಯ ಅಥವಾ ಎರಿಗಲ್ವಾಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಬಲ್ಲೂರು, ಜೋಳರಟ್ಟಿ ಗುಡಿ, ಪೇರೂರು, ಮುಂತಾದ

* ನಂ. ೭೨, ೧ನೆಯ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಲಕ್ಕಸಂದ್ರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೩೦

ಗ್ರಾಮಗಳೂ ಪೇರೂರನಾಟ್ಯಾ ಮುಣ್ಣು, ರಶಿಯ
ಗವುಣ್ಣು, ಚೋಟಗವುಣ್ಣು, ಪ್ರಭುದೊಡ್ಡ, ಅಜ್ಜಪಟ
ಮುಂತಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರಿನ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ದಾನದ
ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ಜನರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದೆ. ದಾನದ
ಗಡಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವಾಗ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ-ಬಳಪದ ಕಲ್ಲು
ಕೂಡುವಲ್ಲಿನ ದೊಣೆ, ಮತ್ತು ಕಡವಿನ ಪೊಟಿ,
ತೆಂಕ-ದಪ್ಪುದೊಣಿ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ-ಪೆಣ್ಣೆ, ನೈರುತ್ಗೆ-

ಮಂಜೇರದ ಪಳ್ಳ, ಬಡಗ ಅಶಗನಕೆಟಿ, ಸೇಗಲ್ಲಗುಡ್ಡೆ,
ಗುಮಿಯ ಪಳ್ಳ, ಮದರಿಕೆಟಿಯತೊಟಿ ಈಶಾನಕ್ಕೆ
ಸವಣಕಲರಕೆಟಿ ಎಂದಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ಚೋಳರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಸನ
ಗಳು ದೊರೆಯದಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇತಿಹಾಸ ಹೊರ
ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶಾಸನ ಪಾಠ

ಸ್ವಸ್ತಿ ಚೋಟಿಕ ವಿಷಯ ದ್ರಿಡಾಮ್ಬರ ಮಹಾನಿ
ಯಶ ಖಡಸಶದರಯ ಮನಲಕ್ಷ್ಯಯೊಟಿಯು
ರ ರಜದನಿ ಪರಸಲಬ್ಧ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಜಯಪತಕ
ವಿರಜೇತ್ತ ಶ್ರೀಮ್ ಚೋಟ್ಯಾಡಿ ಬಣ್ಣನರ್ಕನನೆ[ಂ]ಬೊನ ಮಗ[ಂ]

ಕರಾಪಟ್ಟಿ ಕರಾಪಟ್ಟಿಯ ಮಗಂ ಪುನ್ಯವಲ್ಲ ಪುನ್ಯವಲ್ಲನ
ಮಗಂ ಸಿರಿರಾನು ಸಿರಿರಾನುನ ಮಗಂ ಚೋಳ ದನಜ್ಜಯ
ಚೋಟ ದನಜ್ಜಯ ನಮಗಂ ಪೊಲೆಯಮ್ಮ ಪೊಲೆಯ
ಮ್ಮನ ಮಗಂ ದವಳೆಯ ದವಳೆಯನ ಮಗಂ ನರಸಿಗಂ

ಕಾಟಿಯಗಾವುಣ್ಣನು ಮದವಗಾವುಣ್ಣನು ಮುತ್ತರಾಜನು
ಪ್ರಜೆಮೆಣ್ಣಿ ಗಾವುಣ್ಣನು ತಿಮ್ಮಣಿಯೊ ಕಟ್ಟಣಿಗಾಮುಣ್ಣ
ನು ಬಲ್ಲವ ಗಾಮುಣ್ಣನು ಜಯತುಗಂ ಗಾವುಣ್ಣನು ನಾಗ್ಗುವು
ಣ್ಣನು ಬಲ್ಲೂರ ಚೋಟಿಗಾವುಣ್ಣನು ಚೋಟರಟ್ಟಿಗುಡಿಯು ಎಳವಕ್ಕ

ಗಾವುಣ್ಣನು ಕವಲಿಗಳು ಪೇರೂರ ನಾಟ್ಯ ಮುಣ್ಣನು ರಶಿಯಗವುಣ್ಣ
ನು ಚೋಟಗವುಣ್ಣನು ಗವುಣ್ಣದೊಡ್ಡನು ಕಮ್ಮಟಿಯೊ ಶ್ರೀರಮದೊ
ಡ್ಡರು ನಾಗೆಯದೊಡ್ಡನು ಪ್ರಭುದೊಡ್ಡನು ಅಜ್ಜಪಟನು ಇನ್ನಿ
ನಿಬೊರು ಆಟ(ದ)ರ ಪೊಲಾಮೇರೆಯ ನಡೆದು ಗುಡ್ಡೆ ಇಕ್ಕಿ ಸ್ತಿಯ ನಿಟಿ

ಸಿದೋರ್ ಇ(ದ)ಕ್ಕೆ ಅಟಿಪಿದೊಡೆ ಕೆಟಿಯು ಅರವೆಯುಮ್ಮಸುವು ಪಾವ್ವರ
ವಮ್ಮರಣಸಿಯವನಟಿದೋರ್ ಅಡಗೆ.... ಟಂ ಸಿರಿಯಣನು ಮಾರದೆ
ಟಿಯನುದುಗ್ಗ ದೆಟಿಯನು ಅಣಿಜೀವದೆಟಿಯು ಪೊನ್ನದೆಟಿಯು
ಪೊಲೆಯಮ್ಮ ಎಟಿಯನು ಎನುಕಟ್ಟರ ಶೆಣ್ಣಮ್ಮ ಎಟಿಯನು....

ಚೋಟಿ* ಮುತ್ತರಸರ ಕೊಟ್ಟದತ್ತಿ ಎರಿಗಲ್ಪಾಡಿಯೊಳಗಣ
ದು ಕೊಳ್ಳುರಪ್ಪಡೆದತ ಕಬ್ಬಾವ್ವರ ಸುಕ್ಕೇಟಿಯ ಬ್ರಹ್ಮ
ದೇಯ ಪಡೆದೊ ಆಟರ ಪೊಲ ಮೇರೆ ಮೂಡ ಬಳೆಪ
ದ ಕಲ್ಲು ಕೂಡುತೆ ದೊಣೆಯು ಕಡವಿನಪೊಟಿಯು ತೆಂಕ್ಕ

ದಪ್ಪುದೊಟಿ ಪಡುವ ಪೆಣ್ಣೆಯು ನೈರತಿಯ ದೆಸೆಯದು
ಮಾಜ್ಜೀರದಪಳ್ಳವು ಬಡಗ ಅಶಗನಕೆಟಿಯುಂ ಸೇಗ್ಗ[ಂ]
ಲ್ಲ ಗುಡ್ಡೆಯು ಗುಮಿಯ ಪಳ್ಳಮು ಮದರಿಕೆಟಿಯ ತೊಟಿ
ಇಪ್ಪನ ಸವಣಕಲರ ಕೆಟಿ ಇದಕ್ಕೇ ನಡದೊ[ಂ] ಅರಸರ

ಶ್ರೀ ಖರಣದ ಲೋಕಣನು ಶ್ರೀ ವೆಣ್ಣೆಯು ರೊಪ್ಪದ ಬೋವ
ಸರುಗನು ಸುಕೆವಳ್ಳನು ಪಡೆವಳ್ಳನು ರೊದ್ದೊಳ್ಳೊ ಚೋಟಿ
ಗವುಣ್ಣನು ಮರೆಯಗವುಣ್ಣನು ಎರಿಗ್ಗ ಗವುಣ್ಣನು
ದೆಮ್ಮರ ಗವುಣ್ಣನು ಪರರ ದೇವಣನು ಕೋಡಿ ಕುನ್ನೆಯೋ

ಮದವಟಿಯನು ಸಿಡುಕ ಪಟರ ಕಾಳೆಯನು ಪಣ್ಣೆಯನು ದೊಣಪಟರ
ನಾಕೋರನು ನಗದೇವನು ವಡ್ಡ ಪರರ ಅಜಟಿಯನು ಕ್ಷಕುಪ್ಪಟರ
ಮದವಟಿಯನು ಕೋಲ ಶ್ರೀ ಪಟರ ಭಿನೆಯದೆಟಿಯನು
ಎಮ್ಮಳಪಟರ ಕೋಮದೆಟಿಯನು ಪದಿನೆಟ್ಟಾರ ಪಡೆದ ಚೋಟಿ
ಮಜ್ಜಿಳ ಅರಿಹರನ ಲಿಖಿತ ಮ[ಂ]ಗಳಮಸಿರಿ.